

Handlingsprogram för skydd mot olyckor

Olycksförebyggande verksamhet

Linköpings kommun

Norrköpings kommun

Söderköpings kommun. Antagen av Kommunfullmäktige 2016-05-11 § 43

Valdemarsviks kommun

Åtvidabergs kommun

Räddningstjänsten Östra Götaland

Sammanfattning

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska varje kommun upprätta ett handlingsprogram för sin olycksförebyggande verksamhet och för sin räddningstjänstverksamhet.

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland och tillhörande överenskommelse, ska arbetet med handlingsprogrammet ske i en gemensam process med tjänstemän och politiker från alla kommuner och förbundet. Förbundet ska hålla samman arbetet med att ta fram, implementera och följa upp programmet.

Detta handlingsprogram är gemensamt för Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner samt för Räddningstjänsten Östra Götaland. Handlingsprogrammets har tre målområden:

- Offentliga miljöer
- Boendemiljöer
- Skolmiljöer

Genom ett aktivt och gemensamt arbete mellan kommunerna och förbundet, är målet att öka säkerheten och därmed tryggheten i området. Barn, unga och äldre står i särskilt fokus för satsningarna och arbetet ska tillgodose såväl flickors och pojkars som kvinnors och mäns behov av skydd, säkerhet och trygghet.

Handlingsprogrammet antas i kommunernas fullmäktige och Räddningstjänsten Östra Götalands direktion. Därefter ska målen brytas ned i konkreta aktiviteter, som genomförs av kommunerna och förbundet såväl på egen hand som gemensamt. Målet är att antalet gemensamma aktiviteter inom området ska öka.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Den enskildes skyldigheter.....	1
1.2	Kommunens skyldigheter.....	1
1.3	Hur ska handlingsprogrammet användas?.....	2
2	Mål.....	3
3	Risker.....	5
3.1	Identifierade risker	5
3.2	Inträffade olyckor	6
3.3	Olyckornas konsekvenser	6
3.4	Jämförelser och trender	7
4	Säkerheten i framtiden	8
5	Övervägande och särskilda satsningar	9
6	Förebyggande verksamhet	11
6.1	Information och rådgivning	11
6.1.1	Utveckling	11
6.2	Utbildning	11
6.2.1	Utveckling	12
6.3	Tillsyn och tillstånd.....	12
6.3.1	Utveckling	12
6.4	Rengöring och brandskyddskontroll.....	13
6.4.1	Utveckling	13
6.5	Samverkan	13
7	Uppföljning och utvärdering.....	14

Inledning

Enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ska varje kommun upprätta ett handlingsprogram för sin olycksförebyggande verksamhet och för sin räddningstjänstverksamhet. Kommunen ska, med utgångspunkt i sina lokala förhållanden, formulera egna mål för att nå de nationella målen i lagstiftningen samt redovisa vilka risker för olyckor som finns och hur det förebyggande arbetet är organiserat.

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland och tillhörande överenskommelse, ska arbetet med handlingsprogrammet ske i en gemensam process med tjänstemän och politiker från alla kommuner och förbundet. Förbundet ska hålla samman arbetet med att ta fram, implementera och följa upp programmet.

Detta handlingsprogram är gemensamt för Linköpings, Norrköpings, Söderköpings, Valdemarsviks och Åtvidabergs kommuner samt för Räddningstjänsten Östra Götaland. Handlingsprogrammet är fastställt av kommunfullmäktige i kommunerna och i direktionen för Räddningstjänsten Östra Götaland. Programmet gäller till dess att ett nytt antas.

Kvinnors och mäns och flickors och pojkars behov av skydd mot olyckor ska tillgodoses på ett likvärdigt sätt och arbetet ska bidra till de jämställdhetspolitiska målen i samhället. Ett bättre skydd mot olyckor ger färre olyckor och skador, vilket i sin tur bidrar till att öka tryggheten i samhället för alla.

Arbetet för skydd mot olyckor gränsar till mycket annat arbete i kommunerna som syftar till att öka trygghet och säkerheten. Även om detta program inte täcker alla områden inom området trygghet och säkerhet i en kommun, är det viktigt att samordning sker där så är möjligt.

1.1 Den enskildes skyldigheter

Den enskilde – fysisk eller juridisk person – har ett primärt ansvar för att skydda sitt liv och sin egendom samt att inte orsaka olyckor. Den enskilde ska själv vidta de brandskyddsåtgärder och andra åtgärder för livräddning som i varje enskilt fall kan anses vara skäligena.

Om en olycka sker, eller när det finns en överhängande fara för en olycka, och den enskilde själv eller genom att anlita någon annan inte kan klara av situationen, är det samhällets skyldighet att ingripa.

1.2 Kommunens skyldigheter

Kommunens skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor har via förbundsordning överlåtits till kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Götaland.

Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunen ska ansvara för enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO). Skyldigheten finns vid olyckor eller överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljö.

Förutom räddningstjänst ska kommunen bedriva förebyggande verksamhet för att förhindra bränder och verka för skydd mot andra olyckor än bränder. Kommunen ska efter en räddningsinsats utreda orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts.

Kommunerna ska genom rådgivning, information eller på annat sätt underlätta för enskilda att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen om skydd mot olyckor.

Kommunerna ska svara för att förbränningsanordningar samt anslutande byggnadsdelar kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Dessutom ansvarar kommunen för att rengöring (sotning) av förbränningsanordningar och rökanaler sker.

Kommunerna och de statliga organ som ansvarar för räddningstjänst ska se till att det finns anordningar för att larma räddningsenheterna.

1.3 Hur ska handlingsprogrammet användas?

Detta handlingsprogram antas i kommunernas kommunfullmäktige och i Räddningstjänsten Östra Götalands direktion. Sedan ska kommunerna och förbundet var för sig bestämma vilka aktiviteter som ska genomföras för att kommunerna och förbundet ska leva upp till målen i handlingsprogrammet. Dessa aktiviteter bör fastställas i lokal och egna planer. Det är kommunernas och förbundets ansvar att se till att handlingsprogrammets intentioner förverkligas och följs upp.

Aktiviteter som är gemensamma ska samordnas och genomföras tillsammans i möjligaste mån, såsom kampanjer, utbildningar och uppföljningar med mera.

2 Mål

Utifrån de framtida utmaningar och de risker för olyckor som redovisas i kapitel 3-4, har fokusområden valts ut i kapitel 5. Utifrån dessa fokusområden har mål för hur säkerheten ska öka formulerats. Målen ska bidra till att kvinnors och mäns respektive pojkers och flickors behov av skydd mot olyckor tillgodoses på ett likvärdigt sätt. Hur målen ska följas upp redovisas i kapitel 7.

I allt arbete som sker för att nå målen ska ett suicidpreventivt perspektiv integreras genom de nio strategiska åtgärdsområden som riksdagen antog 2008.

Såväl kommunerna som förbundet kommer bryta ned målen och anpassa arbetet efter egna och lokala förutsättningar.

Offentliga miljöer

Strävansmål

Säkerheten för oskyddade trafikanter samt människor vid vatten ska öka.

Resultatmål/delmål

- Vattennära miljöer¹ ska bli säkrare.
- Människors förmåga att hjälpa sig själva och andra vid en olycka i vatten ska öka.
- Den fysiska miljön för oskyddade trafikanter² ska bli säkrare
- Människors användande av egen skyddande utrustning ska öka.
- Människors attityd till säkerhet i dessa miljöer ska förbättras.

Boendemiljöer

Strävansmål

Säkerheten för boende med omsorg och tillsyn samt boende i rad- och flerbostadshus ska öka.

Resultatmål/delmål

- Ökad förmåga hos personal inom socialtjänst, hemtjänst och hemsjukvård att kunna göra boendet säkrare
- Människors kunskap om olycksrisker och hur man ska agera vid olyckor i boendet ska öka.
- Skyddet mot bränder och fallolyckor i boendemiljön ska öka
- Människor med nedsatt förmåga att agera vid olyckor i boendet ska ha ökat tekniskt skydd.

---

¹ Exempelvis hamnar, kajer, badplatser och dagvattendammar

² Gång- och cykeltrafikanter samt mopedister

Skolmiljöer

Strävansmål

Säkerheten för barn och ungdomar i skolmiljön ska öka.

Resultatmål/delmål

- Barn och ungdomars kunskap om grundläggande brand-, trafik- och vattensäkerhet samt första hjälpen ska öka.
- Barn och ungdomar ska kunna ta sig till och från skolan på ett säkrare sätt.
- Skyddet mot bränder och fallolyckor i skolmiljön ska öka.
- Ungdomars medvetenhet om självdestruktiva handlingar och tillgång till stöd ska öka

3 Risker

Målen i handlingsprogrammet utgår från riskbilden i kommunerna. I detta kapitel ges en övergripande bild av dessa risker. En fullständig riskanalysrapport finns i "Risk- och skyddsanalys enligt Lagen om skydd mot olyckor" som upprättats av Räddningstjänsten Östra Götaland tillsammans med kommunerna.

3.1 Identifierade risker

En systematisk analys av risker och skyddet mot olyckor har gjorts inför detta handlingsprogram. Följande olycksrisker har identifierats:

Risk	Frekvens	Samhälls-konsekvens	Kommentar
Stort utsläpp av farligt ämne	Låg	Allvarlig	I Norrköping och Linköping finns företag som hanterar och tar emot transporter av farliga ämnen i stor omfattning. Allvarliga konsekvenser kan uppstå om olycka inträffar i tätbebyggda områden eller känsliga miljöer.
Kemikalieutsläpp till havs	Låg	Allvarlig	Några kommuner har en omfattande kuststräcka med många öar. Ett utsläpp skulle ge stora och långvariga konsekvenser på landyta, vatten- och bottenmiljöer samt djurliv.
Ras och skred	Låg	Medel	Områden med förhöjd risk är identifierade i kommunerna och kända. Vissa åtgärder är vidtagna (se bilaga 1).
Översvämning och vattenskador	Medel	Medel	Vissa områden i kommunerna har identifierats som särskilt utsatta vid skyfall och förhöjda vattennivåer.
Skogs-, mark- och gräsbrand	Låg	Medel	Det finns sammanhängande skogs-arealer, där vissa även har värdefull natur. Konsekvenserna av en skogsbrand är mycket beroende på de dagsaktuella väderförhållandena.
Trafikolyckor	Hög	Medel	Stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader. Drabbar också den enskilde stort.
Bränder	Hög	Allvarlig	Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader. Drabbar också den enskilde stort.
Fallolyckor	Hög	Allvarlig	Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader. Drabbar också den enskilde stort.
Drunkningsolyckor	Låg	Medel	Konsekvens för samhället är inte så stor men stor för den enskilde.
Förgiftningsolyckor	Medel	Allvarlig	Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader. Drabbar också den enskilde stort.

Suicid	Hög	Allvarlig	Mycket stor sammanlagd konsekvens för samhället i form av stora kostnader. Drabbar också den enskilde stort.
Övriga transportolyckor	Låg	Allvarlig	I vårt område finns tre flygplatser. Stambanan passerar och gods-och passageratrafik till sjöss är omfattande. Två europavägar och flera riksvägar med trafik av farligt gods passerar området.

Tabell 1. Identifierade risker i kommunerna.

3.2 Inträffade olyckor

Inte alla olyckor som sker kommer till allmän kännedom. De olyckor som kommer till kännedom har ofta resulterat i någon form av ingripande av räddningstjänst, polis, ambulans eller kontakt med vårdande instanser. Nedan visas uppskattat antal av olyckor som inträffar i vårt område.

Typ av händelse	Antal händelser per år	Källa
Fallolyckor	7500	Uppskattning från nationell statistik
Trafikolyckor	1000	Polis- och vådrapporterade olyckor
Suicidförsök	450	Uppskattning från nationell statistik
Brand i byggnad	350	Räddningstjänstens insatser
Drunkning	10	Räddningstjänstens insatser

Tabell 2: Uppskattat antal olyckor som inträffar varje år i vårt område.

3.3 Olyckornas konsekvenser

De olycksrisker som blir verklighet orsakar både personskador och samhällskostnader.

Typ av händelse	Döda	Svårt skadade	Samhällskostnader
Fall	45	2200	700 Mkr
Suicid	45	300	Uppgift saknas
Transportolyckor	~ 6	325	600 Mkr
Brand	~3	15	200 Mkr
Drunkning	~2-3	~10-15	25 Mkr

Tabell 3. Antal döda och skadade per år och beräknad samhällskostnad i vårt område. Källa: Socialstyrelsen och MSB.

3.4 Jämförelser och trender

Typ av händelse	Nivå i jämförelse med riket	Kön	Trender	Ålder
Fall	Lägre	Flest kvinnor	Svagt ökande	Äldre
Suicid	Högre	Kvinnor skadas, män dör.	Ökande	Alla åldrar
Transportolyckor	Lika	Flest män	Sjunkande	Unga vuxna
Brand	Lägre	Flest män	Oförändrat	Äldre
Drunkning	Högre	Flest män	Svagt ökande	Äldre

Tabell 4. Jämförelse för olika olyckstyper med rikssnittet, mellan kön och trender.

När det gäller antal döda och svårt skadade till följd av suicid och drunkning, ligger sammantaget vårt område sämre till än landet i övrigt. Trenden för dessa olyckor har genom åren varit ökande.

Män är generellt sett överrepresenterade i de flesta olyckor. Kvinnor är överrepresenterade i fallolyckor, speciellt avseende svåra skador. När det gäller döda i fallolyckor är män något mer överrepresenterade. När det gäller suicid är kvinnor överrepresenterade vad gäller suicidförsök medan män är överrepresenterade vad gäller suicid.

Inom vårt område har en positiv trend avseende omkomna och svårt skadade i trafikolyckor funnits de senaste åren. Vad gäller bränder är det oförändrat medan fallolyckor, suicid och drunkning har haft en något ökande trend.

4 Säkerheten i framtiden

Det är viktigt att säkerhetsarbetet inte enbart grundar sig på dagens och gårdagens risker. För att säkerhetsarbetet ska vara aktuellt måste även den framtida utvecklingen analyseras. Följande områden har valts ut som särskilt intressanta att ta hänsyn till:

- Den språkliga och kulturella mångfalden ställer krav på att nå ut med säkerhetsinformation på nya sätt, så att fler kan skapa sin egen säkerhet men även bättre bidra till andras säkerhet.
- Snabba variationer i flyktingströmmar kommer ställa stora krav på kommunerna och räddningstjänsten att snabbt ställa om för att möta nya krav på säkerhet och trygghet.
- Människor lever längre och andelen äldre blir fler. Detta innebär att olyckor som drabbar äldre kommer att öka om inte fler åtgärder sätts in.
- Social segregation ökar risken för spänningar mellan grupper och områden i samhället. Dessa spänningar kan ta sig uttryck i anlagda bränder och annan skadegörelse. Detta orsakar ökade kostnader och ökad otrygghet.
- Förändrat väder och klimat gör att väderfenomen som tidigare varit sällsynta blir mer frekventa. Längre perioder av värme och torka blandas med perioder av kraftigare nederbörd. Detta ställer stora och nya krav på det förebyggande arbetet.
- Människors medvetenhet och intresse för säkerhet är en nyckelfaktor för ett framgångsrikt säkerhetsarbete. Samtidigt som möjligheterna att nå ut med information till människor om säkerhet har ökat, har det blivit svårare att nå fram till människor och få dem att ta till sig informationen.
- Den pågående urbaniseringen gör att orter på landsbygden glesas ut, samtidigt som tätorter förtätas. Denna process ställer krav på såväl samhällsplaneringen i tätorterna som organiseringen av den offentliga servicen på landsbygden.
- Ny byggnadsteknik och nya byggnadsmaterial skapar nya och i vissa avseenden okända risker.
- Den tekniska utvecklingen medför generellt en ökad sårbarhet i samhället.
- Ostlänken kommer leda till förändrad riskbild under närmsta tiden när byggandet väntas starta.

Därutöver finns det nationella inriktningar och strategier som vi bör följa. Dessa är:

- Trafikverkets nollvision för trafikdöda.
- MSB:s nollvision för döda och svårt skadade i bränder.

Vid sidan av detta pågår diskussioner om nollvision för suicid och drunkningsolyckor.

5 Övervägande och särskilda satsningar

Målen i kapitel 2 är resultatet av övervägningar och särskilda satsningar. Med den beskrivna riskbilden och framtidsanalysen som grund, kommer kommunernas och förbundets verksamhet att fokusera särskilt på några utvalda områden. Inom dessa områden ska säkerheten öka både vad gäller den fysiska miljön, och flickors och pojkars samt kvinnors och mäns kunskap om och förmåga till ökad säkerhet. Dessa satsningar finns uttryckta som mål i kapitel 2.

Att kommunerna och förbundet satsar särskilt på dessa områden, innebär inte att andra områden lämnas åt sidan. Även fortsättningsvis kommer ett brett arbete ske mot alla olyckor och skador.

Följande områden har prioriterats inom ramen för detta handlingsprogram:

Fokusområde	Kommentar
Offentliga miljöer (med fokus på trafik och vatten)	<p>I offentliga miljöer ska alla ha samma möjlighet att vara säkra och känna sig trygga.</p> <p>Olyckor i trafikmiljön orsakar stort lidande och stora kostnader för samhället. Trafikmiljön är också den miljö som människor känner mest oro i. Trafikverkets fokus på olyckor med oskyddade trafikanter bör även vi anamma.</p> <p>Fler och fler människor vistas i närheten av vatten. Män är överrepresenterade i drunkningsolyckor, och för barn är det den vanligaste dödsorsaken vid olyckor. Simkunnigheten och förmågan till att livrädda i vatten har brister i hela befolkningen.</p>
Boendemiljöer	<p>Ungefär hälften av alla olyckor inträffar i boendet. Fallolyckor är vanligast men bränder orsakar störst egendomsskador. Det finns en nollvision om branddöda och den bör vi anamma.</p> <p>Äldre och barn är överrepresenterade i svåra olyckor i hemmet, och antalet äldre ökar.</p> <p>Antalet nyanlända har ökat och kommer sannolikt öka i vårt område, och det är viktigt att säkerställa deras kunskap i säkerhetsfrågor.</p>
Skolmiljöer	<p>Alla barn ska enligt lag gå i skola. Det är särskilt viktigt att skolmiljön är säker och känns trygg. En olycksfri skola är en trygg skola. En trygg skola ökar förutsättningarna för goda studieresultat.</p> <p>I skolan finns det goda förutsättningar att påverka flickors och pojkars attityder och beteende kring risker och säkerhet samt elevernas välmående med avseende på självdestruktiva handlingar. Att stärka arbetet med att motverka utanförskap är viktigt</p>

Tabell 5. Områden som valts ut för särskilda satsningar de kommande åren

6 Förebyggande verksamhet

Enligt förbundsordningen för Räddningstjänsten Östra Götaland, ska förbundet svara för den förebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor åligger en kommun. Dessa åligganden handlar om information, rådgivning, utbildning, tillsyn, tillståndshantering, rengöring och brandskyddskontroll. För att nå framgång krävs ändå ett nära och djupt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Den förebyggande verksamhetens inriktning, omfattning och ambitionsnivå styrs av riskbilden i de kommuner som är medlemmar i förbundet. Riskbilden kräver att rätt kompetens och att rätt resurser engageras i det förebyggande arbetet för att människor, egendom och miljö ska ha ett tillfredsställande och likvärdigt skydd.

Från att tidigare har varit inriktat mot olika verksamheter som till exempel skolor, industrier eller handel så omfattas numer även säkerheten i bostäder allt mer i den förebyggande verksamheten. Bakgrunden till detta är att bostäder är den vanligaste miljön för olyckor och skador.

6.1 Information och rådgivning

Det finns en lagstadgad skyldighet att informera och ge råd till enskilda. Detta syftar till att den enskilde ska kunna ta ansvar för sin personliga säkerhet eller sin verksamhets säkerhet.

Alla ska få tydliga och korrekta svar om brandskydd och andra olycksförebyggande ärenden. Eftersom syftet är att enskilda ska förstå sitt ansvar och kunna förebygga, förhindra och agera vid en olycka, krävs flexibilitet och kompetens som svarar upp mot dessa krav.

6.1.1 Utveckling

För att nå framgång i arbetet med information utvecklas hela tiden nya sätt att framföra den. Istället för att vänta på att frågorna kommer in, utvecklas ett allt mer nära, riktat och offensivt informationsarbete i de områden och till de målgrupper där behov finns.

6.2 Utbildning

För att sprida kunskaper om brandskydd och hur man ska agera vid en brand, genomför räddningstjänsten utbildningar. Strävan är att det brandförebyggande arbetet ska öka i samhället och att skador ska kunna minskas genom snabba ingripanden av dem som är i närheten av en utbruten brand eller annan olycka. Utbildningarna ges främst till kommuner och landsting.

6.2.1 Utveckling

Framtidens utbildning kommer mer och mer anpassas med den nya teknikens möjligheter. Interaktiva utbildningsplattformar blir fler och fler, vilket gör det lättare att nå ut till människor i olika målgrupper med kunskap.

6.3 Tillsyn och tillstånd

Tillsynsverksamheten genomförs utifrån lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). En tillsynsplan tas fram för varje år, och denna plan beskriver hur tillsynen riktas under året. Tillsynen sker utifrån ett eller flera av följande kriterier:

- Handlingsprogrammets mål.
- Bedömning av behov av återkommande tillsynsbesök på grund av brister.
- Lång tid sedan senaste tillsynsbesök.
- Efter allmänhetens påringningar eller våra egna iakttagelser, dock i mindre omfattning.
- Vid hamnar, kajer och badplatser under tider då riskerna är höga.

Tillsynen omfattar kontroller av hur det organisatoriska och det byggnadstekniska brandskyddet ser ut. Kontroller genomförs på bland annat tekniska funktioner, livräddningsutrustning, brandrisker och utrymningsförutsättningar.

Tillsyn enligt LSO och LBE ska så långt som möjligt samplaneras, så att det blir effektivare för den enskilde. Tillsynsbesök genomförs företrädesvis på vardagar, men kan även ske dygnet runt alla dagar på året.

Kompetenskravet på den som genomför tillsyn varierar beroende på komplexiteten i den verksamhet eller anläggning som är föremål för tillsyn. Personal som jobbar med tillsynsverksamhet ska så snabbt som möjligt genomföra kursen Tillsyn A. För att ta sig an större objekt bör kursen Tillsyn B genomföras. Tillsyn över de mest komplicerade verksamheterna utförs av personal med lägst brandingenjörsexamen eller civilingenjör i riskhantering.

6.3.1 Utveckling

Rutinerna för hur tillsynsbesöken dokumenteras kommer att utvecklas, för att de ska bli mer rättssäkra. En konsekvens av denna utveckling är att vi kommer att meddela om fler förelägganden. Även viten och förbud kan bli vanligare när tillsynen blivit mer rättssäker.

Tillsynsarbetet gällande bostäder, som till exempel flerbostäder och radhus, kommer att utvecklas. Särskilt radhusbränder orsakar samhället kostnader och mänskligt lidande, eftersom de ofta blir väldigt omfattande på grund av brister i det byggnadstekniska brandskyddet.

6.4 Rengöring och brandskyddskontroll

För att förebygga bränder i byggnader där det finns eldstäder eller imkanaler, ska dessa enligt lagen om skydd mot olyckor rengöras och kontrolleras regelbundet. Rengöringen syftar till att förebygga brand genom att man normalt avlägsnar sot och fett. Brandskyddskontrollen är till för att upptäcka fel och brister i anläggningen.

Räddningstjänsten ansvarar för all rengöring och brandskyddskontroll. Räddningstjänsten utför dock inte rengöringen eller brandskyddskontrollen, utan har träffat avtal med entreprenörer i respektive kommun.

Brandskyddskontroller ska utföras enligt frister som är framtagna av MSB. Rengöring ska inom en kommun utföras enligt frister som är beslutade av kommunfullmäktige.

6.4.1 Utveckling

Det nationella arbetet med rättssäkerhet för förelägganden vid tillsyner kommer att påverka denna typ av ärenden även när det gäller brandskyddskontroll. Vi kommer att påbörja ett aktivt arbete med entreprenörerna som utför brandskyddskontroll. Detta för att det ska bli tydligare att det handlar om myndighetsbeslut även i denna verksamhet. Räddningstjänsten utfärdar medgivande om att i egen regi genomföra rengöring.

6.5 Samverkan

Genom ett nära samarbete mellan förbundet och medlemskommuner skapas bättre förutsättningar för ett säkrare samhälle.

Förbundet och kommunernas verksamheter för samhällsplanering och byggprocessen samarbetar för att skapa moderna och säkra områden samt bättre brandsäkerhet i byggnader.

Förbundet och kommunernas verksamheter för miljö- och hälsoskydd har en nära dialog. Detta är viktigt inte minst då tillstånd enligt LBE ska utfärdas eftersom dessa tillstånd inte sällan kan utgöra ett hot mot den miljö där en eventuell hantering tillåts.

Förbundet och kommunernas verksamheter för säkerhet samarbetar i frågor om brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Samarbete sker även i frågor om olycksförebyggande arbete för såväl bränder som andra olyckor samt suicid.

Förbundet och kommunerna upprättar egna aktivitetslistor för de aktiviteter som ska genomföras för att nå målen. Vissa aktiviteter kommer att vara gemensamma mellan kommuner och förbundet. Både kommuner och förbundet ska årligen följa upp i vilken omfattning aktiviteterna genomförs.

För att nå framgång i säkerhetsarbetet krävs även samverkan ske med andra aktörer såsom Trafikverket, Region Östergötland, Polismyndigheten samt Länsstyrelsen.

7 Uppföljning och utvärdering

Räddningstjänsten Östra Götaland ansvarar för att årligen sammanställa resultatet av kommunernas och förbundets uppföljning av sina respektive aktiviteter. Uppföljningen ska ligga till grund för eventuella korrigeringar av verksamheten mellan olika år.

För uppföljning av handlingsprogrammets strävansmål och resultatmål, har indikatorer tagits fram. Indikatorerna ska, tillsammans med genomförda aktiviteter, ligga till grund för en analys och dialog kring måluppfyllelse.

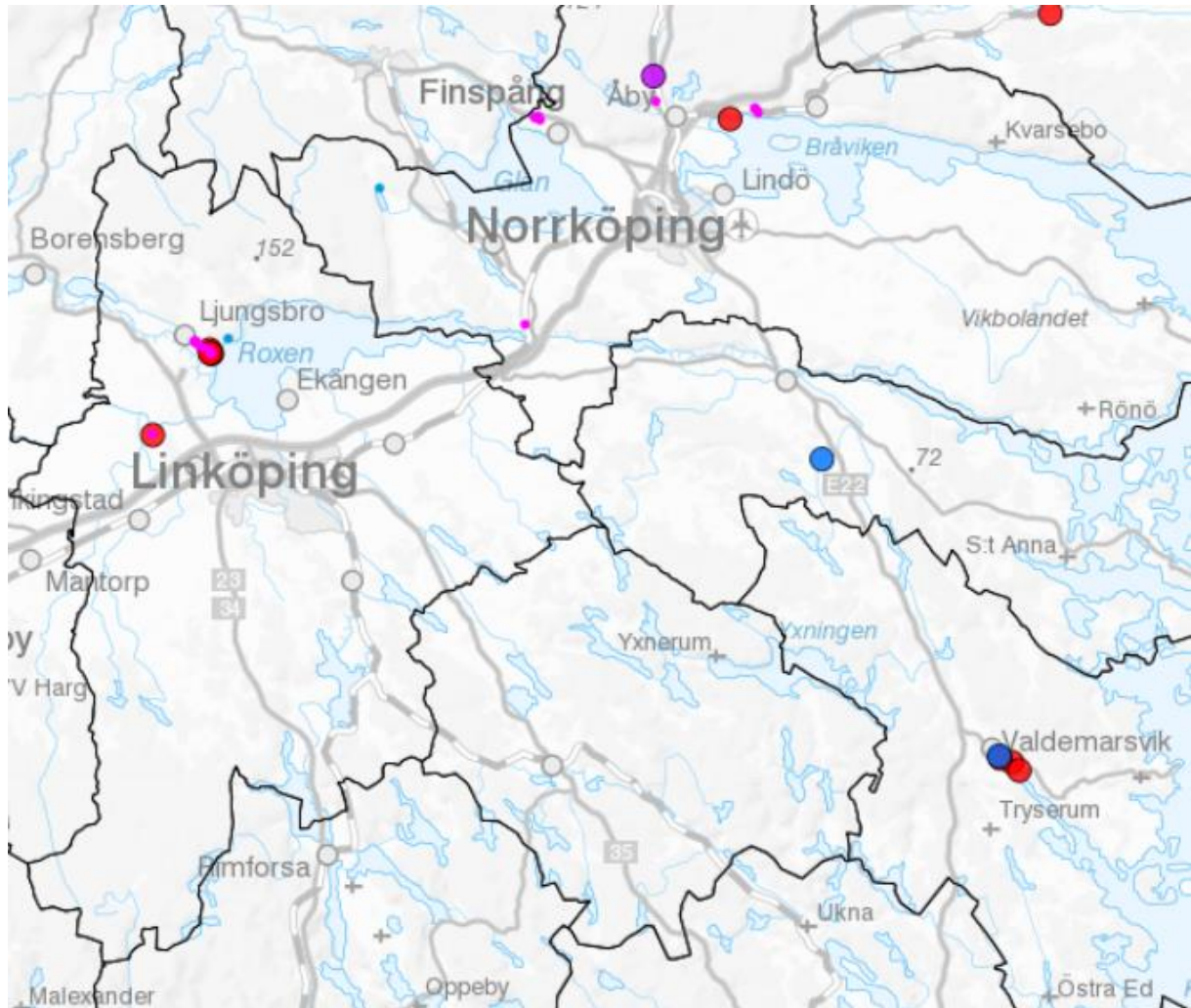
Förbundet ska uppfylla kommunernas åtagande enligt lagen om skydd mot olyckor, och svarar därför gentemot länsstyrelsen i frågor rörande handlingsprogrammet. Förbundet ska hålla kommunerna informerade om frågor och svar.

Inför upprättande av nytt handlingsprogram ska detta handlingsprogram utvärderas.

All uppföljning och utvärdering ska ske könsuppdelat.

BILAGA 1 - RISKER FÖR SKRED OCH RAS

Kartan visar platser där markrörelser i någon form (jordskred, skred, ras, raviner eller andra jordrörelser) har inträffat. Färgerna på kartan förklaras nedan:

- Röd markering = inträffade skred
- Lila markering = Inträffade ras
- Blå markering = inträffade övriga jordrörelser
- Ljusrosa markering = spår av jordskred
- Ljusblå markering = spår av jordskred

Källa: SIG (Statens Geotekniska Institut)